

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

існують значні можливості для розвитку: залучення значних обсягів іноземних інвестицій у різні сегменти ринку нерухомості, підвищення загальної якості будівництва та рівня енергоефективності житлового фонду, створення нових робочих місць у будівельній галузі та суміжних секторах економіки, зростання попиту на якісну нерухомість як з боку внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів, та, зрештою, повна інтеграція українського ринку нерухомості до європейського економічного простору.

Євроінтеграційні процеси мають значний та багатогранний вплив на формування ринку нерухомості в Україні. Правове наближення до стандартів ЄС, макроекономічна стабілізація, впровадження нових будівельних норм та зміни у міграційних процесах створюють як нові можливості для розвитку ринку, так і певні ризики. Успішна інтеграція потребує активної участі держави у формуванні сприятливого регуляторного середовища, залученні інвестицій та підтримці сталого розвитку будівельної галузі. Подальші дослідження в цій сфері є важливими для прогнозування тенденцій та розробки ефективних стратегій розвитку ринку нерухомості в умовах євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
2. Звіти Національного банку України щодо прямих іноземних інвестицій. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FDI_round_triping_ICL-DFS_pr.pdf?v=4
3. Закон України від 22.06.2017 № 2118-VIII "Про енергетичну ефективність будівель". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19#Text>
4. Svistun, L., Glushko, A., & Shtepenko, K. (2018). Organizational Aspects of Development Projects Implementation at the Real Estate Market in Ukraine. *International Journal of Engineering & Technology*, 7(3.2), 447-452. <https://doi.org/10.14419/ijet.v7i3.2.14569>

УДК 368:330.34:061.1ЄС(477)

Скриль В.В., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ЯК ДРАЙВЕР МОДЕРНІЗАЦІЇ СТРАХОВОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ

Страховий сектор відіграє фундаментальну роль у забезпеченні фінансової стабільності, підтримці економічного зростання та зміцненні системи соціального захисту. Він виступає важливим інструментом управління ризиками як для бізнесу, так і для громадян, сприяючи формуванню довіри до фінансової системи та підвищенню інвестиційної привабливості країни.

У контексті стратегічного курсу України на членство в Європейському Союзі, євроінтеграція стає потужним чинником трансформації всіх секторів економіки, включаючи страховий ринок. Гармонізація законодавства, впровадження європейських стандартів регулювання та нагляду, а також відкриття доступу до нових фінансових інструментів створюють передумови для модернізації галузі.

Вже на сьогодні, у межах євроінтеграції Україна активно адаптує своє законодавство до норм Європейського Союзу, зокрема до вимог Директиви Solvency II [1], яка є ключовим документом у сфері регулювання страхового ринку ЄС. Ця директива базується на принципах оцінки ризиків, достатності капіталу, ефективного корпоративного управління та прозорості звітності. Вона передбачає трирівневу систему регулятивного капіталу, ринкову оцінку активів, а також підвищені вимоги до управління ризиками.

В Україні з 2024 року діє оновлений Закон «Про страхування» [2], який поступово імплементує положення Solvency II. Це означає, що українські страховики мають відповідати новим вимогам щодо капітальної достатності, якості активів, внутрішнього контролю та звітності, що, у свою чергу, стимулює очищення та консолідацію ринку

Крім того, директива передбачає високі стандарти корпоративного управління. Зокрема, йдеться про незалежність наглядових рад, ефективність систем внутрішнього контролю, аудит та прозорість структури власності. Національний банк України, який виконує функції регулятора, посилює нагляд за страховими компаніями, зокрема через вимоги до формування резервів, структури активів та прозорості діяльності

Важливим елементом є також захист прав споживачів. Європейські стандарти вимагають чіткого інформування клієнтів про умови страхування, прозорих процедур розгляду скарг та ефективного врегулювання спорів. Це сприяє підвищенню довіри до страхових послуг і формуванню більш зрілого, клієнтоорієнтованого ринку.

Отже, євроінтеграційні процеси стимулюють глибоку модернізацію страхового сектору України, спрямовану на підвищення його стійкості, конкурентоспроможності та відповідності європейським стандартам.

Так, одним із ключових напрямів є зміцнення фінансової стійкості страхових компаній. Це включає підвищення рівня капіталізації, впровадження сучасних систем управління ризиками, регулярне проведення стрес-тестування та оптимізацію інвестиційної діяльності відповідно до принципів прозорості та надійності.

Також, важливу роль відіграє інноваційний розвиток і цифровізація. Українські страховики впроваджують нові продукти, орієнтовані на потреби клієнтів і вимоги європейського ринку. Активно розвиваються InsurTech-рішення, а саме онлайн-продажі полісів, цифрове врегулювання збитків, використання великих даних (Big Data) для оцінки ризиків і персоналізації послуг. У зв'язку з цим зростає потреба в посиленні кібербезпеки, що стає критичним елементом довіри до цифрових сервісів [3].

Ще одним важливим напрямом є розвиток перестраховання. Євроінтеграція сприяє спрощенню доступу до міжнародних перестрахових ринків, що дозволяє українським компаніям підвищити свою фінансову ємність і надійність. Це також сприяє зменшенню залежності від внутрішніх ризиків і підвищенню стійкості до великих збитків.

Крім того, модернізація ринку супроводжується зростанням конкуренції та залученням іноземного капіталу. Відкриття ринку для європейських страхових груп створює умови для підвищення якості послуг, впровадження кращих практик корпоративного управління та зростання довіри з боку споживачів.

Попри позитивні зрушення, модернізація страхового сектору України в умовах євроінтеграції стикається з низкою серйозних викликів, які уповільнюють темпи реформ і потребують комплексного підходу до подолання.

Насамперед, війна та повоєнна відбудова створюють безпрецедентні ризики для страхового ринку. Масштабні руйнування інфраструктури, високий рівень воєнних загроз і потреба у спеціалізованих страхових продуктах (наприклад, страхування воєнних ризиків) вимагають нових підходів. Водночас значний відтік населення, зниження купівельної спроможності та обмеженість фінансових ресурсів ускладнюють інвестування в інновації та цифровізацію.

Другим важливим бар'єром є стійкість фінансового ринку. Забезпечення ліквідності та платоспроможності страховиків в умовах економічної нестабільності залишається критичним завданням. Крім того, низький рівень довіри населення до страхових послуг, зумовлений історичними проблемами з виплатами та прозорістю, гальмує розвиток ринку.

Кадровий потенціал також є слабкою ланкою. Відчувається дефіцит фахівців, здатних працювати за європейськими стандартами, особливо в галузях ризик-менеджменту, комплаєнсу, актуарних розрахунків та цифрових технологій. Це створює потребу в системному навчанні, перепідготовці та залученні нових кадрів.

Окремим викликом є законодавча та регуляторна адаптація. Імплементація норм ЄС, зокрема положень директиви Solvency II, є складним і тривалим процесом, що вимагає не лише змін у законодавстві, а й ефективного нагляду за їх виконанням. Це ставить перед Національним банком України завдання посилення інституційної спроможності та модернізації наглядових інструментів.

Таким чином, для успішної модернізації страхового сектору необхідно не лише адаптувати європейські стандарти, а й створити сприятливі умови для їх практичного впровадження в умовах воєнного та післявоєнного періоду.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про страхування» № 4017-IX від 10.10.2024, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
2. Директива Європейського Парламенту і Ради 2009/138/ЄС від 25 листопада 2009 року про започаткування та ведення діяльності у сфері страхування та перестраховування. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_039-09#Text.
3. Цифрова економіка: підручник / А.І. Крисоватий, О.М. Десятнюк, О.В. Птащенко [та ін.]; за ред. А.І. Крисоватого, О.М. Десятнюк, О.В. Птащенко. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 520 с.
4. Skryl, V. V., Hlushko, A. D. (2023). Transformation of institutions of the EU banking system: opportunities for Ukraine. *Naukovyi visnyk KhDU*, 48, 43–52. Available at: <http://ekhsuir.kspu.edu/123456789/18300>
5. Onyshchenko S., Maslii O., Kivshyk O., Cherviak A. The impact of the insurance market on the financial security of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 1(48). С. 268-281. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3976>
6. Як Україна рухається до ЄС? Ключові процеси євроінтеграції. <https://cedem.org.ua/consultations/yevrointegratsiya/>
7. Skryl V., Hlushko A. Insurtech: new opportunities for the development of the insurance market. *Економіка і регіон*. 2023. № 1. С. 144–151. URL: <https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2877/2283>

УДК 657.6

Фурманчук О.С., к.е.н., доцент;
Луценко А.Ю.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ДОХОДИ ТА ВИДАТКИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ: СУТНІСТЬ, ВИЗНАЧЕННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

Бюджетні установи, які є важливими складовими державної системи, зобов'язані не лише забезпечувати стабільне фінансове функціонування, а й здійснювати контроль за використанням коштів, аналізуючи доходи та видатки.

Доходи бюджетних установ – це надходження грошових коштів (або інших активів) на безповоротній основі, які отримують бюджетні установи для здійснення своєї діяльності та виконання затвердженого кошторису. Іншими словами, це все, що отримує бюджетна установа, щоб функціонувати та надавати послуги, заради яких вона була створена.

Видатки бюджетних установ – це грошові кошти, що спрямовуються бюджетними установами на виконання своїх функцій, завдань та зобов'язань, визначених законодавством і затвердженим кошторисом.

Бухгалтерський облік доходів та видатків бюджетних установ має ряд особливостей, які відрізняють його від обліку в комерційних організаціях. Вони обумовлені специфікою бюджетного процесу, джерелами фінансування та методами контролю за використанням бюджетних коштів.